

Olha Khytrova
*Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor of the Department of Management,
Marketing and Logistics
Chernivtsi Institute of Trade and Economics
of State University of Trade and Economics*

Хитрова О.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, маркетингу і логістики
Чернівецького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-639-3-56>

**EUROPEAN EXPERIENCE IN THE USE OF EDTECH
IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF ECONOMICS
AND MANAGEMENT SPECIALISTS**

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ EDTECH
У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ
З ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

Пандемія COVID–19 і війна в Україні прискорила цифрову трансформацію вищої освіти, відкривши можливості для широкого застосування EdTech рішень: систем управління навчанням (LMS), віртуальних аудиторій, адаптивних платформ та навчальних симуляторів. Глобальний ринок EdTech невідомо зростає: прогнозують, що до 2026 року його обсяги перевищать \$450 млрд. Великі EdTech-компанії вже охоплюють мільярди людей: 150 найвпливовіших компаній у сфері цифрового навчання сукупно обслуговують близько 3 млрд учнів та генерують понад \$23 млрд річного доходу.

Щоб українська освіта йшла в ногу з часом, варто стежити за ключовими світовими тенденціями, багато з яких лише починають з'являтися у нас. Розглянемо декілька яскравих європейських прикладів цифрової трансформації освіти. EUA – «The future of digitally enhanced learning and teaching»: огляд стратегічних підходів та практик, які допомагають університетам переходити від експериментів до системних цифрових екосистем. Рекомендації включають інституційну стратегію, підготовку викладачів і стандарти якості [1].

Estonia – ініціативи з інтеграції AI у навчання (на рівні шкіл і перспективи на вищу освіту): масштабні національні програми з підготовки вчителів та надання інструментів AI учням, що слугує

прикладом державної політики підтримки цифрової освіти. Financial Times.

Erasmus+ пілотні проєкти з цифрових навичок та EdTech: кейси співпраці університетів і EdTech-стартапів, розробка навчальних модулів для VET та HE, приклади успішної імплементації [2]. Нижче розглянуто глобальні EdTech-тренди у підготовці економістів і менеджерів, які поступово впроваджуються в Україні.

ШІ-технології в освіті мають безліч застосувань: можуть виконувати ролі інтелектуальних наставників, помічників для студентів, автоматизувати рутину для викладачів, перевіряти тести, готувати матеріали та генерувати контент. За прогнозами експертів, саме штучний інтелект матиме найбільший вплив на освіту в найближчі роки – водночас чверть усіх новітніх освітніх інновацій у світі вже пов'язана з AI. Українська освіта також стоїть на порозі AI-революції. Уже зараз Мінцифри спільно з Міносвіти запускають курси для педагогів щодо використання ChatGPT та інших AI-інструментів. З'являються локальні розробки: наприклад, національна платформа «Дія.Освіта» випустила освітній серіал про те, як застосовувати ChatGPT у роботі й навчанні. Популярні освітні проєкти впроваджують штучний інтелект: Ми у GoTeens, наприклад, тестуємо AI-тьюторів для підказок і код-рев'ю, а для викладачів – AI-планери уроків і генератори варіативних завдань.

Персоналізоване й адаптивне навчання. Одним із найбільших досягнень EdTech останніх років стало персоналізація навчання в масових масштабах. Застосування даних та алгоритмів дає змогу підлаштовувати освітній контент і траєкторію під потреби кожного учня. Якщо традиційно всі діти в класі йшли за однією програмою, то тепер адаптивні платформи можуть давати різні завдання залежно від успіхів і прогалин конкретного учня. В українських школах та університетах персоналізація поки що на початковому рівні – переважно через зусилля окремих вчителів, які дають додаткові матеріали сильнішим учням чи проводять факультативи.

Імерсивні технології. Наступний тренд – імерсивні технології, тобто використання віртуальної (VR) та доповненої реальності (AR) для навчання. VR дозволяє перемістити студентів у будь-яке середовище: історичну епоху, глибини океану чи навіть всередину людського тіла. Попри економічні труднощі, імерсивні технології вже приходять і до нас. У 2023–2024 роках за підтримки ЮНІСЕФ і МОН відкрито 16 цифрових освітніх центрів у прифронтових областях України, оснащених VR-гарнітурами.

Мікронавчання: короткий формат знань. Сучасні люди звикли споживати інформацію короткими порціями – звідси тренд на мікронавчання. Це концепція, за якою великі теми розбиваються на компактні уроки тривалістю 3–15 хвилин. Наприклад, замість годинної лекції – серія з п'яти відео по 10 хвилин, які можна подивитися у зручний

час. Або навчальний застосунок, що щоранку дає нове завдання на 5 хвилин. Українська аудиторія вже знайома з microlearning завдяки кільком вітчизняним продуктам. Яскравий приклад – український EdTech-стартап Headway, який створює застосунки для мікронавчання і станом на зараз допомагає понад 80 млн користувачів у світ.

Гейміфікація та навчання через гру. Гейміфікація передбачає використання елементів гри – змагання, бали, нагороди, рівні – у неігровому середовищі, зокрема в освіті. Сьогодні цей тренд настільки популярний, що величезні компанії вирости фактично на його основі. Українські освітяни також активно цікавляться гейміфікацією. Ще до повномасштабної війни сотні шкіл використовували Kahoot! та подібні інструменти на уроках. У період дистанційного навчання інтерес лише зріс, адже щоб утримати увагу дітей через екран, доводилося впроваджувати ігрові активності. Зараз в Україні є свої стартапи у цій сфері.

Мікродипломи й цифрові сертифікати. Класична система дипломів та кваліфікацій доповнюється новими форматами. Мікрокреденціали – це невеликі офіційно визнані сертифікати про освоєння певного набору навичок чи знань. По суті, «мікродиплом» підтверджує проходження короткої навчальної програми або курсу, часто вузькоспеціалізованого. Також набули поширення цифрові бейджі – електронні знаки, що видаються при досягненні конкретної компетентності (їх можна додавати в LinkedIn профіль чи електронне резюме). Україна, прагнучи інтегруватися в європейський освітній простір, активно працює над запровадженням мікрокреденціалів. У березні 2025 року за участі МОН і Національного агентства кваліфікацій пройшов всеукраїнський вебінар на тему впровадження мікрокреденціалів у відповідь на виклики євроінтеграції та повоєнної відбудови [2].

Рекомендації для українських ЗВО (адаптація європейського досвіду): стратегічний рівень: розробити інституційну стратегію цифрового навчання з чіткими KPI (зростання цифрових компетентностей, результативність навчання, задоволеність студентів); пілоти та масштабування: запускати EdTech-пілоти у ключових дисциплінах (економетрика, фінанси, менеджмент), оцінювати результати і масштабувати успішні практики; підготовка кадрів: інвестувати в сертифіковані тренінги з педагогіки цифрового навчання та етики AI для викладачів; співпраця з EdTech-сектором і міжнародними програмами: використовувати Erasmus+ для отримання досвіду, кофінансування та партнерств зі стартапами й університетами.

Європейський досвід демонструє, що EdTech – це не лише технології, а цілий комплекс політик, інституційних стратегій і педагогічних практик. Для фахівців з економіки й менеджменту EdTech відкриває шляхи для більш практично-орієнтованої, персоналізованої та аналітично насиченої

підготовки. Адаптація європейських практик може значно підвищити конкурентоспроможність українських програм з економіки та управління.

Література:

1. Gaebel M., Morrisroe A. The future of digitally enhanced learning and teaching in European higher education institutions (EUA). 2023 URL: https://www.eua.eu/images/pdf/digi-he_final_report.

2. Проекти ERASMUS+, що зосереджені на цифрових навичках та залученні молоді до професійної освіти та навчання. Додаток, Інвентаризація проектів, Офіс публікацій Європейського Союзу, 2024. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2767/035389>.

3. 10 світових трендів в EdTech, які скоро прийдуть в Україну URL: <https://dev.ua/blogs/posts/edtech>.